

PYLL-seminaari 30.3.2011

Pahanlaatuiset kasvaimet

Sairaalojohtaja Jari Välimäki

Pahanlaatuiset kasvaimet

- syöpätautien osuus ennen aikaisten elinvuosien menetysten aiheuttajina etenkin ESshp:n naisten keskuudessa kiinnittää huomiota
- ne ovat PYLL-tilastossa ensimmäisellä sijalla naisilla Mikkelissä, Hirvensalmella, Juvalla, Kangasniemellä, Mäntyharjulla, Pieksämäellä ja Ristiinassa
- syöpäsairauksilla oli Joroisillakin naisten toiseksi suurin PYLL-osuus

Pahanlaatuiset kasvaimet

- huomattavassa osassa näistä menetyksistä on ollut rintasyöpä Mikkelissä, Hirvensalmella, Juvalla, Kangasniemellä, Mäntyharjulla ja Ristiinassa, joissa kaikissa indeksi oli lisäksi kasvussa
- miehillä syöpäsairaudet olivat ensimmäisellä sijalla Puumalassa ja toisella sijalla Hirvensalmella ja Ristiinassa, sekä kolmannella sijalla Mäntyharjulla.

Pahanlaatuiset kasvaimet

- keskityn esityksessäni pääasiassa rintasyöpään ja jonkin verran myös keuhkasyöpään
- nämä kaksi syöpätyyppiä aiheuttavat suurimman osan ennenaikaisesti menetetyistä elinvuosista Etelä-Savon sairaanhoitopiirissä
- rintasyöpä naisilla ja keuhkasyöpä miehillä ovat sairauksia, joiden syihin ja hoitoon alueen kunnissa on syytä erityisesti panostaa

Pahanlaatuiset kasvaimet

- Suomen syöpärekisterin tilastojen mukaan syöpien esiintyvyys ESSHP:n alueella ei poikkea koko maan tilanteesta 1959 – 2008 (prof. Eero Pukkala Suomen Syöpärekisterin tilastojohtaja)
- kaikki merkittävät poikkeamat kuntien väestöjen syöpäilmaantuvuudessa ovat alaspäin tavanomaisesta suomalaisesta syöpäilmaantuvuustasosta
- erityisesti eturauhassyöpiä alueen kunnissa on todettu suhteessa paljon vähemmän kuin Suomessa keskimäärin, minkä todennäköinen selitys on PSA-testauksen vähäisyys
- myös keuhkosyöpää on tutkimuskunnissa alle tavanomaisen määrän, mikä kielii tupakoinnin olleen alueella vähäisempää kuin Suomessa keskimäärin.

Pahanlaatuiset kasvaimet

- menetetyissä elinvuosissa nähtävä ero huonompaan suuntaan koko maahan verrattuna johtuu joko huonosta hoitohon hakeutumisesta ja/tai pääsystä
- ero voi johtua myös hoidon tehokkuuden puutteista

Pahanlaatuiset kasvaimet

- syöpäkirurgian leikkaustulokset ovat ainakin vuoteen 2004 olleet MKS:ssa hyvät ja maan keskiarvon tasoa tai yläpuolella (prof. Hannu Paajanen: **Duodecim 2005;121:1983–9**)
- rintasyövän esiintyvyys on nykyään noin 2,2 kertaa isompi kuin vuonna 1985, mutta ei poikkea koko maan määristä, joissa kasvu samanlainen
- nyt ESshp:ssä tavataan vuosittain noin 120 uutta rintasyöpää

Overall Survival Rate

After 5 years	88%
After 10 years	80%
After 15 years	71%
After 20 years	63%

Source: American Cancer Society

Ennuste riippuu diagnosointihetken löydöksistä >>

Stage	5-year Relative Survival Rate
0	100%
I	100%
IIA	92%
IIB	81%
IIIA	67%
IIIB	54%
IV	20%

Source: American Cancer Society

Suomen syöpärekisterin tiedot sairaanhoitopiireittäin

Mortality

▶ TABLE 35. Age-adjusted¹ cancer mortality rates per 100,000 person-years in 2003-2007 by primary site and health care district. FEMALES.

Primary site	ICD-10 code	Uusimaa 1	Helsinki 2	Varsinais-Suomi 3	Satakunta 4	Kanta-Häme 5	Pirkanmaa 6	Päijät-Häme 7	Kymenlaakso 8	Etelä-Karjala 9	Etelä-Savo 10	Itä-Savo 11
All sites	C00-96	81.0	84.3	80.5	76.6	78.9	78.0	71.5	79.6	83.7	73.1	66.7
Breast	C50	15.2	18.3	13.8	15.3	14.1	15.8	13.0	18.0	14.5	14.5	16.9

Viesti:

- aika-akseli on pitkä diagnoosista kuolemaan
- kokonaisuutena sairaanhoitopiiri ei poikkea muusta maasta

Pahanlaatuiset kasvaimet

- huomiota kannattaa kiinnittää ennen kaikkea rintasyöpäseulontoihin ja hoitoon hakeutumiseen
- lakisääteinen mammografiaan perustuva seulonta 50–59-vuotiaille naisille aloitettiin vuonna 1987.
- seulonnasta lähetetään vuosittain noin 0,5 % (20–30 naista/100 000 asukasta) kirurgiseen tai radiologiseen biopsiaan, ja noin 60 %:lta heistä löytyy rintasyöpä
- seulonnassa löytyneiden syöpien osuus kaikista uusista rintasyövistä on noin 20 %

Pahanlaatuiset kasvaimet

- ”nykyisin, kun seulontapalvelujen tuotantoa on ulkoistettu ja kunnan seulontapalvelujen tuottaja voi siksi vaihtua muutaman vuoden välein, laadunvarmistus on entistä vaikeampaa”
- ”on olemassa jo jonkin verran tutkimustietoa laadun alueittaisesta vaihtelusta, mutta sitä ei ole vielä julkaistu”
- ”käytännössä eri seulontakeskuksissa ja myös eri radiologien kesken on jonkin verran eroavaisuuksia esimerkiksi jatkotutkimuksiin kutsuttavien naisten osuuksissa”

Pahanlaatuiset kasvaimet

- ”rintasyöpäseulontojen laatu ei Suomessa näin arvioiden ole siis täysin yhteneväinen”
- edellä olevat ovat lainauksia Suomen Lääkärilehden artikkelista tältä vuodelta (SLL N:o 8/2011), jossa asiaa arvioi joukkotarkastusrekisterin tutkimusjohtaja **Ahti Anttila** Suomen Syöpärekisteristä.

Pahanlaatuiset kasvaimet

- kun rintasyöpä löytyy pienempänä, voidaan se leikata usein säästävällä tekniikalla
- kolmannekselle rintasyöpäpotilaista tehdään leikkaus säästävällä tekniikalla
- kyhmy rinnassa on edelleen tärkein rintasyövän ensioire

Pahanlaatuiset kasvaimet

- alkoholin ja ylipainon merkitys rintasyövänkin riskitekijöinä on syytä pitää mielessä
- alkoholi ja ylipaino ovat rintasyövän ohella monen muunkin pahanlaatuisen kasvaimen riskitekijöitä
- alkoholi on luokiteltu korkeimpaan riskiluokkaan syöpävaarallisena aineena
- hengityselinsyöpien kohdalla oleellisinta on tupakoinnin vastainen työ

Pahanlaatuiset kasvaimet

- Esshp:n rintasyövät leikataan Mikkelissä yhteistyössä Savonlinnan ks:n kanssa 1.4.2011 alkaen
- onkologian (syöpälääkärien) palvelut ovat ostopalveluiden varassa ja sädehoidot annetaan muissa sairaaloissa, jonka takia lääkärit vaihtuvat usein
- patologian palveluissa saattaa jatkossa tulla ongelmia (koulutus vähäistä, patologeja koko maassa liian vähän)
- erikoissairaanhoidon kuvantamistutkimukset toimivat erittäin hyvin

Pahanlaatuiset kasvaimet

- hoitoketjun, alkaen seulonnoista lähetteen, koepalojen oton, kirurgisen hoidon ja onkologisen (lääkkeet ja säteet) hoidon kautta hyvään lopputulokseen, on toimittava tasaisen vetävästi
- koko Etelä-Savon sairaanhoitopiirin alueen yhteistyöllä ja hyvällä Kuopion yliopistollisen erityisvastuualueen yhteistoiminnalla saadaan hyvää hoitoa potilaan parhaaksi
- **kokonaisuutena Etelä-Savon sairaanhoitopiiri ei syöpäkuolleisuuden suhteen poikkea muusta maasta**

Pahanlaatuiset kasvaimet

KIITOS!